

احصاء و تبیین آثار احکام قانون
برنامه هفتم توسعه در حوزه‌های
مرتبط با تولید و سرمایه‌گذاری

نگاه از زاویه احکام اثرگذار بر
بازارهای پولی - مالی و نهاده‌های تولید

فهرست

۵	مقدمه
۶	بازار سرمایه
۲۴	بازار پول
۶۰	بیمه
۷۲	احکام اثر گذار بر نهاده‌های تولید (تأمین مالی تولید)
۷۸	احکام اثر گذار بر نهاده‌های تولید (تعرفه و عوارض)
۸۲	احکام اثر گذار بر نهاده‌های تولید (ارز)
۸۴	احکام اثر گذار بر نهاده‌های تولید (مالیات)
۹۴	قیمت گذاری کالاها و خدمات
۹۸	تأمین انرژی واحدهای تولیدی
۱۰۸	صدور مجوز و سرمایه گذاری در طرح‌های کلان و زیرساختی

گردآوری
واحد آموزش کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران

آبان‌ماه ۱۴۰۳

مقدمه

کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران، با توجه به وظیفه و تکلیف اطلاع‌رسانی و مذاکره با قوای حاکمیتی به‌منظور تامین منافع اعضا خود، در این مکتوب در نظر دارد با احصاء احکام تأثیرگذار قانون برنامه هفتم توسعه در بازارهای پولی و مالی و نهادهای تولید و در مرحله بعد ارائه تصویری از آثار و پیامدهای اجرای این احکام بر سرمایه‌گذاران و کسب‌وکارها، نظام فنی و اجرایی، نقش فعال و اثرگذار در فرآیند اجرای احکام برنامه هفتم توسعه و تدوین برنامه‌های عملیاتی، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و ... ذیل هریک از این احکام برشمرده، داشته باشد.

تمامی احکام احصاء شده بر اساس الگوی نظری مدیریت نتیجه محور مورد بازخوانی و نشانه گذاری در جدول قرار گرفته اند. بر این اساس سعی شده است با بازخوانی هر یک از احکام به سه سوال پاسخ داده شود. چه نهاد و سازمانی (مکلف، ملزم، موظف و...) شده است؟ ، چه اقدام و فعالیتی را؟، در چه مدت زمانی اجرایی کند؟ برای مشخص شدن پاسخ این سه سوال در هریک از احکام احصاء شده، نهاد و یا سازمانی که مورد خطاب قرار گرفته (مکلف، ملزم، موظف و...) به رنگ آبی مشخص شده است. فعالیت و اقدام مشخصی که آن نهاد یا سازمان در طی سال های برنامه هفتم باید اجرایی کند به رنگ سبز مشخص شده است و در نهایت مدت زمان لازم برای عملیاتی شدن آن فعالیت به رنگ قرمز مشخص شده است.

بازار سرمایه

موضوع:

فراهم ساختن بستر لازم برای تامین مالی تولید از طریق بازار سرمایه و انتشار اوراق بدهی

حکم:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری عموم مردم در طرح (پروژه) های دارای بازدهی یا ارز آوری بالا را در قالب عرضه عمومی سهام شرکت سهامی عام طرح (پروژه) و همچنین انتشار اوراق بدهی (ارزی-ریالی) فراهم آورد و نسبت به رفع موانع تأمین مالی بخش خصوصی و تعاونی از جمله از طریق انتشار اوراق بدهی (ارزی-ریالی) اقدام نماید.

موضوع:

اعطای مجوز به بانکها برای انتشار اوراق

حکم:

بانک مرکزی مجاز است ضمن اعطای مجوز به بانکها برای انتشار اوراق گواهی سپرده مدت‌دار خاص به‌منظور تأمین مالی طرح (پروژه)ها و ابلاغ دستورالعمل انتشار اوراق مذکور به شبکه بانکی، سقف مبلغ ریالی قابل انتشار این اوراق را تا پایان فروردین ماه هر سال تعیین و اعلام نماید.

موضوع:

واگذاری بنگاه های دولتی به مردم و خروج دولت از اقتصاد

حکم:

دستگاه های اجرائی مکلفند در چهارچوب سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و با رعایت قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی تمامی سهام خود در شرکتها اعم از شرکتهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی به استثنای مواردی که منع واگذاری آنها در سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، تصریح شده است را به صورت تدریجی، **حداکثر تا پایان سال دوم** این قانون واگذار نمایند.

این حکم مانع انجام وظایف قانونی سازمان خصوصی سازی نبوده و سازمان مذکور مکلف است علاوه بر **نظارت و اجرای این جزء** در صورتی که در موعد مقرر واگذاری از طریق دستگاههای ذی ربط انجام نشود، **رأساً نسبت به واگذاری در مورد واحدهای مشمول** این جزء اقدام نماید به نحوی که **تا پایان سال سوم** به صورت کامل واگذاری صورت پذیرد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است **گزارش عملکرد** این جزء را **هر سه ماه یک بار** به کمیسیون های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.

موضوع:

واگذاری سهام مدیریتی یا کنترلی مؤسسات و نهادهای عمومی
غیردولتی و کلیه صندوق‌های بازنشستگی

حکم:

مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه صندوق‌های بازنشستگی مکلفند با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نسبت به **واگذاری سهام مدیریتی یا کنترلی خود و شرکتهای تحت مالکیت حداکثر تا پایان سال دوم برنامه** اقدام نمایند. در مواردی که مصلحت ملزماه‌ای در وجود سهام مدیریتی یا کنترلی با پیشنهاد و مسؤولیت بالاترین مقام دستگاه ذیربط و تأیید شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی موضوع قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و تصویب هیأت وزیران وجود دارد، صرفاً در حدود و مهلت مصلحت مقرر در مصوبه هیأت وزیران از شمول واگذاری سهام مدیریتی یا کنترلی مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و صندوق‌های بازنشستگی مستثنی است.

هر سال حداقل یک‌بار باید سهام یاد شده در بازار سرمایه عرضه شود. در صورت خودداری از عرضه **تا پایان سال اول برنامه** معادل بیست درصد (۲۰ درصد) سهم سود سهام مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی به‌عنوان مالیات از شرکت مزبور اخذ شده و هر سال پنج واحد درصد به نرخ مالیات مذکور افزوده می‌شود. سهام شرکت تحت مالکیت مؤسسات و

نهادهای عمومی غیردولتی تولیدکننده کالا و خدمت عمومی و انحصاری در چهارچوب مأموریت‌ها و وظایف اصلی مندرج در قوانین حاکم بر مؤسسات و نهادهای مذکور از شمول این حکم مستثنی است. این استثنا مانع واگذاری سهام فوق‌الذکر توسط مؤسسات و نهادهای مذکور با رضایت آنها نمی‌باشد. متخلف از اجرای این حکم از جمله اعضای حقیقی و حقوقی مجمع و مدیرعامل شرکتهایی که مانع اجرای حکم مذکور شوند به مدت پنج سال به انفصال از خدمات عمومی و دولتی و ممنوعیت از عضویت و مدیریت در شرکتهای تجاری محکوم می‌شوند.

سازمان مکلف است عملکرد دستگاههای مشمول این جزء را گردآوری و گزارش تجمیعی را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نماید. دستگاههای مشمول در این خصوص مکلف به همکاری با سازمان بوده و عدم اجرای این حکم تخلف، محسوب و در مراجع ذیصلاح رسیدگی می‌شود.

موضوع:

تقویت جایگاه سهامداران خرد از طریق انتشار به موقع تمام اطلاعات مربوط به معاملات

حکم:

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سایر دستگاههای اجرائی تا پایان سال دوم برنامه با هدف متناسب سازی اختیارات مدیریتی دولت و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در بنگاهها با میزان سهامشان اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. به منظور تقویت جایگاه سهامداران خرد، سازوکارهای مناسب برای ارائه پیشنهادهای سهامداران خرد برای طرح در هیأت مدیره و مجامع شرکتها و افزایش شفافیت معاملات با اشخاص وابسته بر اساس ماده (۱۲۹) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ از طریق اقداماتی مانند افشای جزئیات موضوع معامله، قیمت معامله، فرایند تعیین قیمت، دلایل عدم انجام معامله با اشخاص غیروابسته و گزارش کارشناسی در مورد قیمت گذاری دارایی مذکور را فراهم نماید.

موضوع:

ممانعت از سهامداری شرکت‌های فرعی برای سهام شرکت‌های اصلی

حکم:

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سایر دستگاه‌های اجرائی تا پایان سال دوم برنامه با هدف متناسب‌سازی اختیارات مدیریتی دولت و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در بنگاهها با میزان سهامشان اقدامات زیر را انجام دهد:

۲. به‌منظور جلوگیری از ایجاد ساختارهای غیرشفاف از طریق تملک سهام شرکت‌های اصلی توسط شرکت‌های فرعی و وابسته به آنها ذی نفعان واحد شرکت‌های اصلی یاد شده را مشخص و سهام قابل واگذاری را تعیین نموده و مطابق با فهرست اعلامی این وزارت سهام موردنظر را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای آن واگذار کنند.

تبصره. در صورت تملک سهام شرکت‌های سهامی عام توسط شرکت‌های فرعی یا وابسته به آنها در **سال اول** بیست و پنج درصد (۲۵درصد) از سود متعلق به شرکت‌های فرعی یا وابسته به‌عنوان مالیات و از **سال دوم** به بعد پنجاه درصد (۵۰درصد) از سود متعلق به شرکت‌های فرعی یا وابسته علاوه بر مالیات قانونی به‌عنوان مالیات اخذ می‌شود و نیز از **سال سوم** اجرای

برنامه صاحبان این سهام فاقد حق رأی بوده و در نصابهای مربوط به دعوت و تشکیل مجامع عمومی و تصمیمات آنها منظور نمی‌شوند.

مدیران متخلف به دو سال انفصال از خدمات عمومی و دولتی و ممنوعیت از عضویت در هیأت مدیره و مدیریت عاملی شرکتهای تجاری و استرداد دو برابر حقوق و مزایای دریافتی در آن دوره مدیریتی محکوم می‌شوند.

مدیران شرکت‌هایی که حداقل یک‌کرسی مدیریتی آن‌ها به‌طور مستقیم یا غیر مستقیم (با واسطه) تحت مالکیت شرکتهای سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار است، مکلفند **فهرست شرکتهای تحت تملک و درصد مالکیت خود در آنها را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه دهند.**

وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان بورس و اوراق بهادار) مکلف است به‌نحوی اقدام نماید که اعلام ترکیب سهامداران دارای حق رأی هر شرکت توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تصفیه وجوه، با لحاظ مفاد این بند صورت پذیرد. هرگونه صدور حکم توسط مسؤولان دولتی برای عضویت در هیأت مدیره شرکتهای واگذار شده در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بیش از درصد مالکیت دولت در شرکتهای مزبور ممنوع می‌باشد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این بند را **هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.**

موضوع:

مجاز شدن واگذاری شرکت‌ها در قالب رد دیون به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، بخش‌های خصوصی و تعاونی و صندوق‌های بازنشستگی

حکم:

پ- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است تا پایان سال اول برنامه، برای جلب مشارکت بخش خصوصی و تسهیل فرایند واگذاری با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر اساس شرایط زیر اقدام نماید:

۱. استفاده از روش رد دیون از طریق انتقال مالکیت سهام و سهم‌الشرکه به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، بخش‌های خصوصی و تعاونی و صندوق‌های بازنشستگی با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، تنها از طریق مزایده عمومی و با امکان تهاثر ثمن معامله با مطالبات نهادهای مذکور از دولت با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی، امکان‌پذیر خواهد بود.

موضوع:

حمایت از سرمایه‌گذار در شرایط طرح ایراد، فسخ و ابطال واگذاری

حکم:

پ. **وزارت امور اقتصادی و دارایی** مکلف است **تا پایان سال اول** برنامه برای جلب مشارکت بخش خصوصی و تسهیل فرایند واگذاری با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر اساس شرایط زیر اقدام نماید:

۲. در صورتی که ایرادات واردشده به قراردادهای واگذاری ناشی از قصور یا **تقصیر خریدار نباشد، باید تا حد امکان از راهکارهای جایگزین - مانند اصلاح یا تجدید قراردادها، حسب مورد -** با رضایت خریدار و رعایت قوانین استفاده شود و در صورتی که این ایرادات، به تشخیص هیأت داوری موضوع ماده (۳۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی موجب بطلان یا فسخ قرارداد باشد، **دولت** مکلف است **مبالغ پرداخت شده توسط خریدار و ارزش کارشناسی سرمایه‌گذاری انجام‌شده از سوی خریدار** (که حسب قوانین مربوط توسط کارشناس یا کارشناسان رسمی دادگستری تعیین می‌شود) را که بر اساس **نظر کارشناسی رسمی به قیمت روز تعدیل شده است، به خریدار پرداخت نماید.** در مواردی که موضوع سرمایه‌گذاری، اموال منقول باشد و **خریدار قصد انتقال داشته باشد، امکان نقل برای خریدار وجود دارد** و در غیر این صورت، هزینه بر اساس تراضی و نظر کارشناسی رسمی پرداخت می‌شود.

موضوع:

اولویت قرار دادن واگذاری اموال و دارایی‌های دولت به بخش خصوصی

حکم:

پ. **وزارت امور اقتصادی و دارایی** مکلف است **تا پایان سال اول** برنامه برای جلب مشارکت بخش خصوصی و تسهیل فرایند واگذاری با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر اساس شرایط زیر اقدام نماید:

۳. **واگذاری اموال و دارایی‌های دولت** بجز سهام یا سهم‌الشرکه دولت در بنگاه‌های قابل واگذاری به **مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی** تنها **پس از دو بار فراخوان عمومی** و صرفاً از بخش صدرصد (۱۰۰ درصد) خصوصی یا تعاونی و **عدم استقبال بخش خصوصی و تعاونی از فراخوان، مجاز است.**

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است **فهرست اموال و دارایی‌های دولت که پس از دو بار فراخوان عمومی به نهادهای عمومی واگذار گردیده‌اند را هر شش ماه یک بار به مجلس** ارسال نماید.

موضوع:

سلب حق رأی سهامداران دارای تعارض منافع در زنجیره ارزش
شرکت‌های سهامی عام

حکم:

در صورت تملک شرکتهای سهامی عام توسط سهامدارانی که با تشخیص **شورای رقابت** دارای تعارض منافع در زنجیره ارزش آن شرکت باشند و مصداق رویه ضد رقابتی تشخیص داده شوند، ضمن **سلب حق رأی از ایشان در هیأت مدیره و مجامع قانونی، سهامداران مذکور طرف دو سال ملزم به واگذاری سهام هستند** به گونه‌ای که در هیأت مدیره این شرکتهای عضو اصلی و علی‌البدل با حق رأی یا بدون حق رأی نباشند.

موضوع:

مشارکت مردم را در فعالیتهای اقتصادی و عمرانی با استفاده از ابزار بازار سرمایه

حکم:

در راستای مردمی‌سازی اقتصاد، دولت مکلف است با استفاده از ظرفیتهای بخش خصوصی و تعاونی، گروههای جهادی که مجوز آنها توسط سازمان بسیج مستضعفین یا از طریق مراجع ذیصلاح قانونی یا نهادهای انقلابی یا سازمان بسیج سازندگی با تأیید و هماهنگی سازمان بسیج مستضعفین صادر می‌شود، سازمان‌های مردم‌نهاد و نیز با استفاده از ابزار بازار سرمایه، امکان مشارکت مردم را در فعالیتهای اقتصادی و عمرانی از جمله توسعه روستایی، آبخیزداری و آبخوانداری، ساخت، بهره‌برداری و مدیریت مراکز بهداشتی-درمانی و اماکن ورزشی، فرهنگی و هنری، ساخت و بهره‌برداری طرحهای خطوط آهن (پروژه‌های ریلی) و جاده‌ای، ساخت و تولید مسکن، طرح (پروژه)های شهری، خدمات بازرگانی داخلی و خارجی، خدمات اجتماعی، خدمات فنی، مهندسی و فناوری ارتباطات و اطلاعات و نظایر آن با روشهای خرید خدمات، واگذاری مدیریت، مشارکت عمومی-خصوصی، اجاره، بهره‌برداری و نیز سایر روشهای مندرج در قوانین دائمی فراهم نماید به‌نحوی که **سالانه** بخشی از تصدی‌های دستگاههای مسؤول انجام وظایف فوق‌الذکر کاهش یابد. سازمان مکلف است **آیین‌نامه** مربوط را تنظیم نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند.

موضوع:

اوراق بهادارسازی بدهی پیمانکاران عمرانی با قابلیت معامله در بازار سرمایه

حکم:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است بدهی معوق به پیمانکاران طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای ملی و استانی را تا پایان سال اول برنامه منوط به رضایت آنان به اوراق بهادار تبدیل نموده و برای آنها جریان نقدی با سررسید مشخص تعیین کند. این اوراق با سررسید حداکثر پنجساله بر اساس برنامه‌ای که وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌کند به تدریج تا پایان برنامه، قابل معامله در بازار سرمایه خواهد شد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.

موضوع:

افزایش سهم معاملات برق در بورس انرژی

حکم:

وزارت نیرو مکلف است با بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و افزایش رقابت پذیری در این صنعت و افزایش سهم معاملات برق در بهابازار (بورس) انرژی به گونه‌ای عمل نماید که با **عرضه برق تولیدی نیروگاههای کشور تا پایان سال دوم برنامه**، سهم معاملات مذکور را به حداقل سی درصد (۳۰ درصد) و در **انتهای برنامه** به حداقل شصت درصد (۶۰ درصد) از کل معاملات برساند.

آیین‌نامه اجرائی این بند با پیشنهاد **وزارت نیرو و همکاری وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان، ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون** تهیه شده و به تأیید شورای اقتصاد و تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

موضوع:

راه‌اندازی بازار بهینه‌سازی مصرف انرژی از طریق بورس انرژی

حکم:

پ. به‌منظور مردمی‌سازی بهینه‌سازی مصرف انرژی و توسعه بازار بهینه‌سازی انرژی، «**سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی**» مکلف است با اعلام **شرکتهای تابعه ذی‌ربط وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو** نسبت به **صدور گواهی حامل انرژی صرفه‌جویی‌شده زمان اوج و غیراوج مصرف (برق یا گاز طبیعی)**، در **طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی به نفع سرمایه‌گذار عامل صرفه‌جویی** متناسب با اهداف بهینه‌سازی مصرف انرژی این برنامه، مطابق سازوکار بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست از طریق **بهبابازار (بورس) انرژی** با شرایط ذیل اقدام نمایند:

۱. **گواهی‌هایی نام، قابل انتقال به غیر و قابل خرید و فروش در بهبابازار (بورس) انرژی است.** استفاده از گواهی برای تسویه صورتحساب‌های مصرف انرژی خود و دیگری و برای پرداخت مالیات شرکتهای مصرف‌کننده انرژی در سقف بهای مصرف انرژی آن شرکت مجاز است. معاملات گواهی مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی‌شود و صرفاً در زمان تحویل حامل انرژی مندرج در گواهی از تحویل‌گیرنده حامل انرژی دریافت می‌شود.

بازار پول

موضوع:

اهداف کمی اصلاح نظام بانکی و تورم

حکم:

در اجرای بند (۲) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود:

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
رشد نقدینگی	درصد	۱۳٫۸
تورم	درصد	۹٫۵
کاهش اضافه برداشت غیرمجاز «مؤسسات اعتباری» از بانک مرکزی	درصد	۱۰۰ با کاهش ۲۰ درصدی در هر سال
شاخص کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری	درصد	حداقل ۸

وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی مکلفند گزارش اصلاح نظام بانکی و مهار تورم را سالانه به مجلس ارسال نمایند.

موضوع:

تدوین و ابلاغ برنامه برای افزایش سرمایه بانکها

حکم:

هیأت مدیره با تصویب مجمع عمومی فوق العاده هریک از مؤسسات اعتباری اعم از دولتی و غیردولتی که نسبت کفایت سرمایه آنها در زمان لازم الاجرا شدن این قانون، کمتر از نسبت مندرج در جدول شماره (۲) موضوع ماده (۷) این قانون می باشد، مکلف است **ظرف دو ماه از لازم الاجرا شدن این قانون**، برنامه افزایش سرمایه مؤسسه اعتباری را جهت نیل به هدف مندرج در جدول یادشده به بانک مرکزی تسلیم کند. **بانک مرکزی** مکلف است **حداکثر ظرف دو ماه** برنامه مذکور را عیناً یا با اعمال اصلاحات مورد نیاز برای اجرا به مؤسسه اعتباری ابلاغ کند.

موضوع:

افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری غیردولتی

حکم:

۲. افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری غیردولتی به ترتیب زیر انجام می‌شود:

۱-۲. مؤسسات اعتباری غیردولتی مکلفند پس از ابلاغ بانک مرکزی، برنامه افزایش سرمایه ابلاغی بانک مرکزی را به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده خود رسانده و فرایند قانونی افزایش سرمایه را آغاز کنند.

۲-۲. در صورتی که **پس از گذشت دو ماه** از مهلت مجمع عمومی فوق‌العاده موضوع جزء (۱) این بند، به هر دلیل از جمله عدم برگزاری مجمع عمومی مؤسسه اعتباری غیر-دولتی، عدم تصویب افزایش سرمایه ابلاغی بانک مرکزی در مجمع عمومی فوق‌العاده یا عدم اجرای مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده؛ افزایش سرمایه مؤسسه اعتباری غیردولتی مطابق برنامه ابلاغی بانک مرکزی انجام نشود، اختیارات مجمع عمومی فوق‌العاده در افزایش سرمایه به بانک مرکزی منتقل می‌شود و بانک مرکزی مکلف است از طریق عرضه سهام در بازار بورس و اوراق بهادار با روش سلب حق تقدم سهامداران فعلی نسبت به افزایش سرمایه مؤسسه اعتباری غیردولتی موردنظر اقدام کند.

۲-۳. نظارت بر اجرای برنامه افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری غیردولتی و بهبود نسبت کفایت سرمایه آنها بر عهده بانک مرکزی است و بانک مرکزی مکلف است **هر شش ماه یک بار** گزارش اجرای برنامه افزایش سرمایه و وضعیت کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری غیردولتی را به رئیس جمهور و رئیس مجلس و شورای عالی راهبری برنامه موضوع بند «الف» ماده (۱۱۸) این قانون، تقدیم کند.

موضوع:

افزایش سرمایه بانکهای دولتی

حکم:

۳. افزایش سرمایه بانکهای دولتی به ترتیب زیر انجام می‌شود:

۳-۱. وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان مکلفند **ظرف یک‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون**، برنامه افزایش سرمایه بانک‌های دولتی و چگونگی تأمین منابع مورد نیاز برای اجرای برنامه مذکور را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برسانند.

۳-۲. کلیه منابع ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های بانکهای دولتی که حسب تشخیص بانک مرکزی می‌تواند منجر به بهبود کفایت سرمایه بانک شود و سود خالص سالانه آنها تا زمان رسیدن نسبت کفایت سرمایه بانک به نسبت مندرج در جدول شماره (۲) فقط باید صرف افزایش سرمایه شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی مسؤول اجرای دقیق این بند است. هرگونه انتقال دارایی‌های بانکهای دولتی **در طول سالهای برنامه** به سایر دستگاههای اجرائی ممنوع است. تجدید ارزیابی دارایی‌های بانکهای دولتی در طول اجرای برنامه معاف از مالیات است.

۳-۳. وزیر امور اقتصادی و دارایی مسؤول اجرای برنامه افزایش سرمایه و بهبود نسبت کفایت سرمایه بانکهای دولتی است و بانک مرکزی مسؤولیت نظارت بر حسن اجرای برنامه مذکور را برعهده دارد. وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی مکلفند **هر شش ماه یکبار** وضعیت کفایت سرمایه بانکهای دولتی و میزان پیشرفت برنامه مذکور در جزء (۱-۳) را به رئیس جمهور، رئیس مجلس و شورای عالی راهبری برنامه ارائه کنند.

موضوع:

راه‌اندازی سامانه‌های «املاک و مستغلات شبکه بانکی» و
«سهامداری شبکه بانکی»

حکم:

ب. به منظور شفافیت فعالیت مؤسسات اعتباری، اصلاح ترازنامه آنها و گسترش اشراف اطلاعاتی بانک مرکزی بر شبکه بانکی کشور:

۱. **بانک مرکزی** مکلف است **ظرف یک ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون**، «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» را راه‌اندازی نموده، دستورالعمل اجرائی مربوط را به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی برساند و دسترسی به سامانه‌های مزبور را برای کلیه مؤسسات اعتباری فراهم کند. **مؤسسات اعتباری** مکلفند اطلاعات مرتبط با املاک و مستغلات تحت تملک خود یا املاک و مستغلاتی که مدعی مالکیت بر آنها هستند را به ترتیبی که بانک مرکزی اعلام می‌کند، در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» درج کنند.

همچنین **مؤسسات اعتباری** مکلفند اطلاعات مرتبط با سهام یا سهم‌الشرکه خود در شرکتها اعم از شرکتهای بورسی و غیربورسی و اطلاعات مرتبط با سایر سهامداران، املاک، مستغلات، سهام و سایر دارایی‌های متعلق به شرکتهای مزبور را به ترتیبی که **بانک مرکزی** اعلام می‌کند در «سامانه سهامداری شبکه بانکی» درج کنند.

بانک مرکزی مکلف است سامانه‌های مذکور را به ترتیبی آماده کند که کلیه اطلاعات مورد نیاز در رابطه با املاک، مستغلات و سهام متعلق به مؤسسات اعتباری دولتی و غیردولتی اعم از اینکه مستقیماً در مالکیت مؤسسه اعتباری بوده یا با واسطه شرکت‌هایی که مؤسسه اعتباری، مالک تمام یا بخشی از سهام آنهاست، به صورت کلی یا جزئی متعلق به مؤسسه اعتباری باشد، در سامانه‌های مزبور ثبت شود.

مسئولیت درج دقیق اطلاعات خواسته شده و به‌روزرسانی آن برعهده **هیأت‌عامل مؤسسه اعتباری** است. **هیأت مدیره مؤسسه اعتباری** در مورد درج صحیح و دقیق اطلاعات خواسته شده با هیأت‌عامل مسئولیت تضامنی دارد. کتمان عمدانه دارایی‌هایی که بی‌واسطه یا باواسطه متعلق به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است یا ثبت اطلاعات غلط به قصد پنهان کردن ویژگی‌های دارایی‌های مزبور، تخلف محسوب شده، مؤسسه اعتباری متخلف مشمول مجازات‌های جزء (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی بوده و مدیران یا کارکنان متخلف توسط **هیأت انتظامی بانک مرکزی** به انفعال تا سه‌سال از خدمت در دولت و شبکه بانکی محکوم می‌شوند.

مهلت ثبت اطلاعات مربوط به املاک، مستغلات و سهام مؤسسات اعتباری در سامانه‌های موضوع این جزء، **شش ماه پس از ابلاغ دستورالعمل** بانک مرکزی در این زمینه است.

پس از انقضای مهلت فوق چنانچه دارایی‌ای متعلق به مؤسسات اعتباری کشف شود که در سامانه‌های موضوع این جزء ثبت نشده باشد، به‌موجب این قانون به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی موضوع بند «پ» این

ماده منتقل می‌شود و هرگونه نقل و انتقال یا توثیق آنها توسط مؤسسات اعتباری فاقد اعتبار و بلااثر است.

املاک، مستغلات و سهامی که پس از انقضای مهلت یادشده به تملک مؤسسات اعتباری در می‌آید، از حیث الزام به ثبت و آثار حقوقی ناشی از عدم ثبت آنها در سامانه‌های فوق، مشمول حکم این جزء خواهد بود.

موضوع:

الزام بانک‌ها به واگذاری دارایی‌های (املاک، مستغلات و سهام) مازاد

حکم:

۲. احکام زیر در رابطه با املاک، مستغلات و سهام در اختیار مؤسسات اعتباری لازم‌الرعایه است:

۲-۱. مؤسسات اعتباری مکلفند آن بخش از املاک، مستغلات و سهام در اختیار خود را که نگهداری آنها لازمه انجام حرفه بانکداری بوده و منع قانونی ندارد با ذکر دلیل در سامانه‌های موضوع جزء (۱) این بند مشخص نمایند.

دستورالعمل نحوه تعیین املاک، مستغلات و سهام مشمول این جزء، در چهارچوب قوانین به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

۲-۲. سایر دارایی‌های ثبت‌شده در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» غیر از دارایی‌های موضوع جزء (۱-۲)، دارایی مازاد محسوب می‌شود. مؤسسات اعتباری مکلف به واگذاری دارایی‌های مازاد خود حداکثر تا پایان سال دوم برنامه می‌باشند.

این مهلت، برای مؤسسات اعتباری که نسبت کفایت سرمایه آنها مساوی یا بزرگ‌تر از حد مذکور در جدول ماده (۷) این قانون است، سه سال می‌باشد.

۲-۳. مسؤولیت تشخیص املاک، مستغلات و سهام غیرمآزاد مؤسسات اعتباری و تأیید مآزاد نبودن آنها در سامانه‌های موضوع جزء (۱) این بند در چهارچوب دستورالعمل مذکور در جزء (۱-۲) برعهده **بانک مرکزی** است و **رئیس کل بانک مرکزی** باید در این خصوص به **هیأت عالی بانک مرکزی** گزارش دهد. به اعتراض مؤسسه اعتباری به تشخیص **بانک مرکزی**، در چهارچوب ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رسیدگی می‌شود.

۲-۴. املاک، مستغلات و سهام مآزاد متعلق به مؤسسات اعتباری **از ابتدای سال ۱۳۹۵ یا از زمان تملک** در صورتی که مالکیت آنها پس از تاریخ مذکور به مؤسسه اعتباری منتقل شده باشد، **مشمول مالیات** مذکور در بندهای «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ می‌باشد. **سازمان امور مالیاتی کشور** مکلف است **نسبت به تشخیص و دریافت مالیات معوق مرتبط با بندهای یادشده تا پایان سال دوم برنامه** اقدام کند.

۲-۵. در صورتی که **مؤسسه اعتباری** به هر دلیل از جمله عدم وجود خریدار، امکان واگذاری املاک، مستغلات و سهام مآزاد را نداشته باشد، می‌تواند **دارایی-های مزبور را به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی** واگذار کند. **شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی** مکلف است در صورت درخواست مؤسسات اعتباری، املاک، مستغلات و سهام متعلق به آنها را با قیمت‌های زیر خریداری کند:
- سهام بورسی که قیمت تابلو فعال دارند، حداکثر به قیمت تابلو

- سهام غیربورسی حداکثر به قیمت دفتری منهای پانزده درصد (۱۵درصد)
- املاک و مستغلات، حداکثر به قیمت دفتری منهای پانزده درصد
(۱۵درصد)

شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی می‌تواند **اوراق مالی اسلامی منتشر نموده** و در اختیار مؤسسات اعتباری که دارایی‌های آنها به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی منتقل شده، واگذار کند. اوراق مذکور قابل توثیق نزد **بانک مرکزی** است؛ اما بدون تأیید هیأت عالی بانک مرکزی قابل معامله در بازار و انتقال به غیر نمی‌باشد. سایر ویژگی‌های اوراق مذکور در چهارچوب قوانین توسط **هیأت عالی بانک مرکزی** تعیین می‌شود. در محاسبه نسبت کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری، اوراق مالی اسلامی منتشرشده توسط شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی با ضریب خطر (ریسک) صفر منظور می‌شود.

۶-۲. در صورتی که **مؤسسه اعتباری**؛ املاک، مستغلات و سهام موضوع جزء (۲-۲) این بند را تا **پایان سال سوم برنامه** به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی یا هر شخص دیگر غیر از مؤسسات اعتباری و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها به صورت قطعی واگذار کند، **سازمان امور مالیاتی کشور** مکلف است **اخذ مالیات** موضوع بندهای «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را تعلیق نماید. در صورتی که به هر دلیل، دارایی‌های مزبور مجدداً به **مؤسسه اعتباری** مورد نظر مسترد شود، **سازمان امور مالیاتی کشور** مکلف به **اخذ مالیات** مذکور است.

تبصره ۱. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (اداره کل ثبت شرکتها و مؤسسات غیر تجاری) و سازمان ثبت احوال کشور مکلفند ضمن برقرار نمودن خدمات مبتنی بر وب سرویس (اینترنت)، کلیه اطلاعاتی را که بانک مرکزی در رابطه با دارایی‌های ثبت شده در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» و اشخاص حقوقی و حقیقی مرتبط با دارایی‌های مزبور درخواست می‌کند با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، بلافاصله به صورت برخط در اختیار **بانک مرکزی** قرار دهند. بالاترین مقام دستگاه‌های یادشده مسؤول اجرای دقیق و کامل این حکم است و در صورت استتکاف از اجرای این حکم، توسط دادگاه به انفسال تا سه سال از خدمت در دولت و شبکه بانکی محکوم می‌شود.

تبصره ۲. ثبت دارایی در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» صرفاً به منظور شفافیت فعالیت مؤسسات اعتباری و گسترش اشراف اطلاعاتی بانک مرکزی بر شبکه بانکی بوده و قابل استناد به عنوان اماره مالکیت در دعاوی حقوقی فی‌مابین مؤسسات اعتباری با سایر اشخاص نیست.

موضوع:

تأسیس شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی»
ذیل صندوق ضمانت سپرده‌ها

حکم:

«شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی» ذیل صندوق ضمانت سپرده‌ها و با سرمایه آن صندوق با هدف مولدسازی، بازاریابی و فروش دارایی‌های **مازاد بانکهای ناتراز ناسالم (غیرقابل احیاء)** به تشخیص **بانک مرکزی** حداکثر ظرف **شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون**، تأسیس می‌شود. اساسنامه و ضوابط ناظر بر تأسیس، فعالیت و انحلال شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی، نحوه قیمت‌گذاری و واگذاری دارایی‌ها و چگونگی تسویه حساب شرکت مزبور با مؤسسات اعتباری، توسط **بانک مرکزی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی** تهیه می‌شود و پس از **تأیید هیأت عالی بانک مرکزی به تصویب هیأت وزیران** می‌رسد. هرگونه شناسایی درآمد، تجدید ارزیابی و نقل و انتقال دارایی‌های مؤسسه اعتباری به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی، برای یک‌بار در طول اجرای برنامه **مشمول مالیات با نرخ صفر** است.

رسیدگی به شکایات مربوط به این بند صرفاً در چهارچوب ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انجام می‌شود. چنانچه شاکی به موجب رأی قطعی دادگاه متضرر شناخته شود، خسارات وارد شده در حدود مقرر در قانون و حکم دادگاه، صرفاً به صورت مالی توسط بانک مرکزی جبران می‌شود.

----- • ادامه حکم

چنانچه خسارت، مستند به قصور یا تقصیر افراد باشد، **بانک مرکزی** مکلف است از طریق مراجع قانونی علیه افراد دخیل در ایجاد خسارت اقامه دعوی نماید.

موضوع:

رعایت نصاب تملک سهام مالک واحد

حکم:

«مالک واحدی» که میزان سهام وی در مؤسسه اعتباری غیردولتی از حدود مجاز مذکور در ماده (۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بیشتر باشد، نسبت به سهام مازاد فاقد حق رأی و حق شرکت در افزایش سرمایه خواهد بود و حقوق مزبور و کلیه عواید سهام مازاد، اعم از سود نقدی و عواید ناشی از افزایش ارزش سهام مازاد (مابه‌التفاوت مبلغ حاصل از فروش سهام مازاد به ارزش سهام مازاد در زمان انتقال به صندوق)، به موجب این قانون به صندوق ضمانت سپرده‌ها منتقل می‌شود. چنانچه **تا یک سال** پس از عبور میزان سهام «مالک واحد» از حد مجاز، میزان سهام او به حدود مجاز کاهش نیابد، **صندوق ضمانت سپرده‌ها** می‌تواند سهام مازاد را در بورس اوراق بهادار عرضه نموده و مبلغ حاصل از فروش را پس از کسر هزینه‌های مربوط و عوائد ناشی از افزایش ارزش سهام مازاد، به سهامدار مسترد کند. در صورتی که افزایش میزان سهام «مالک واحد» از حدود مجاز، به صورت قهری حادث شده باشد، حکم این بند یک‌سال پس از انتقال قهری سهام مازاد به «مالک واحد» اجرا می‌شود.

موضوع:

تضمین سپرده های بانکی مردم توسط صندوق ضمانت سپرده ها

حکم:

ماده (۹۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی در رابطه با صندوق ضمانت سپرده ها با لحاظ موارد زیر تنفیذ می شود:

۱. صندوق ضمانت سپرده ها مکلف است سپرده های تضمین شده سپرده گذاران در مؤسسات اعتباری در حال گزیر را پس از اعلام هیأت عالی بانک مرکزی پرداخت نماید.

۲. پس از پرداخت سپرده های تضمین شده، کلیه حقوق و مطالبات سپرده گذاران تا سقف مبلغ پرداخت شده توسط صندوق ضمانت سپرده ها به این صندوق منتقل می شود. پرداخت مبالغ تضمین شده به سپرده گذاران، منوط به موافقت کتبی آنان با این موضوع است.

۳. سقف تضمین سپرده های مشمول ضمانت صندوق با هدف ثبات و سلامت نظام بانکی و حمایت از حقوق مشتریان خرد و با لحاظ نرخ تورم، حداقل هر دو سال یک بار با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می رسد.

موضوع:

جبران تعهدات و پرداخت بدهی‌های مؤسسات اعتباری در حال گزیر

حکم:

جبران تعهدات و پرداخت بدهی‌های مؤسسات اعتباری در حال گزیر،

به ترتیب، از محل‌های زیر انجام می‌شود:

۱. در صورت تشخیص تقصیر، از محل دارایی‌های سهامداران مقصر یا مدیران مقصر بر اساس ترتیبات مندرج در تبصره (۱) این بند، با اولویت سهام در مؤسسه اعتباری، سایر حقوق در مؤسسه اعتباری و سایر دارایی‌ها با رعایت جزء (۲) تبصره (۲) این بند

۲. دارایی‌های مؤسسه اعتباری در حال گزیر از جمله دارایی‌های موضوع جزء (۱) تبصره (۲) این بند

۳. سهام و سایر حقوق سهامداران غیر مقصر

تبصره ۱. مرجع تشخیص تقصیر سهامداران مقصر یا مدیران مقصر، شعبه ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی موضوع ماده (۳۵) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است. میزان مسؤولیت هر یک از سهامداران مقصر یا مدیران مقصر در جبران تعهدات و پرداخت بدهی‌های مؤسسه اعتباری، با توجه به مسبب یا غیرمسبب بودن وی، توسط شعبه مذکور تعیین می‌شود.

تبصره ۲. در موارد زیر دادستان کل کشور و دادستان‌های مراکز استان‌ها مکلفند بلافاصله پس از اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا مدیر گزیر، داریی‌های مورد نظر را توقیف نمایند:

۱. داریی‌هایی که سند آنها به نام مؤسسه اعتباری در حال گزیر نیست، اما بانک مرکزی یا مدیر گزیر مبتنی بر قرائن و اماراتی و با تأیید دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان مدعی هستند که داریی‌های مزبور در واقع متعلق به مؤسسه اعتباری در حال گزیر می‌باشد.

۲. داریی‌هایی که به نام سهامداران مقصر یا متهم به تقصیر یا مدیران مقصر یا متهم به تقصیر نیست، اما بانک مرکزی یا مدیر گزیر مبتنی بر قرائن و اماراتی و با تأیید دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان مدعی هستند که داریی‌های مزبور در واقع متعلق به سهامداران یا مدیران مذکور می‌باشد.

هرگونه معامله و نقل و انتقال داریی‌های مذکور از زمان اعلام بانک مرکزی یا مدیر گزیر به دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان و تأیید آنها تا زمان صدور حکم قطعی دادگاه، ممنوع و نفوذ آن معلق است. قوه قضائیه مکلف است تمهیداتی را فراهم نماید تا به پرونده‌های موضوع این بند با رعایت سایر موارد اهم لازم‌الرعايه با قید فوریت، رسیدگی شود.

تبصره ۳. به انتهای بند «الف» ماده (۱) قانون مجازات اخلال‌گران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی عبارت «و هرگونه تبنانی در پرداخت تسهیلات کلان بانکی، از جمله تأمین مالی

ترجیحی برای سهامداران خصوصی و سایر اشخاص مرتبط با مؤسسات اعتباری (موضوع بند «ز» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) و عدم بازپرداخت تسهیلات کلان بانکی» اضافه می‌شود.

موضوع:

تأسیس بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران

حکم:

به‌منظور ایجاد رونق در بخش‌های مولد اقتصاد کشور از طریق تأمین مالی پایدار طرح‌های کلان توسعه‌ای و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی، دولت مکلف است **تا پایان سال اول برنامه** یکی از بانکهای تخصصی را با اصلاح اساسنامه آن با سرمایه و امکانات موجود به «بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران» تبدیل کند و اساسنامه آن را به تصویب مجلس برساند.

همچنین **دولت** مجاز است با استفاده از ظرفیت، سرمایه، امکانات و نیروی انسانی سایر بانکهای دولتی، نسبت به **ایجاد «بانکهای توسعه‌ای بخشی»** اقدام قانونی به‌عمل آورده و اساسنامه این بانکها را به‌تصویب هیأت وزیران برساند.

بانک مرکزی مکلف است گزارش عملکرد این بند را **هر شش‌ماه یک‌بار** به **کمیسیون اقتصادی مجلس** ارسال نماید.

موضوع:

ابلاغ دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره
و نظارت بر مؤسسات اعتباری

حکم:

در راستای اعمال نظارت کامل و فراگیر بر مؤسسات اعتباری، ساماندهی مؤسسات و بازارهای غیرمتشکل پولی و ارتقای شفافیت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غیر جاری به تسهیلات، موارد زیر انجام می‌گیرد:

بانک مرکزی مکلف است در چهارچوب قوانین **تا پایان سال اول برنامه**، دستورالعمل تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر مؤسسات اعتباری را به تفکیک انواع، مشتمل بر جامع، تجاری، تخصصی، پس‌انداز و تسهیلات مسکن، توسعه‌ای و قرض‌الحسنه، متناسب با ماهیت و مقتضیات خاص هر یک تهیه و پس از تصویب در هیأت عالی بانک مرکزی، ابلاغ نماید.

موضوع:

الزام بانکها و مؤسسات اعتباری به ارائه کلیه اطلاعات درخواستی
بانک مرکزی

حکم:

مؤسسات اعتباری، اشخاص عضو «گروه مؤسسه اعتباری» و سهامداران، مالکان، مدیران و حسابرسان آنها و شعبه بانک خارجی در داخل کشور مکلفند ضمن همکاری با بازرسان بانک مرکزی، آمار، اطلاعات و اسناد و مدارک را در زمان مقرر مطابق با شرایط درخواستی به بانک مرکزی ارائه نمایند. عدم رعایت مفاد این بند در مهلت زمانی مقرر و مطابق با چهارچوب‌های ابلاغی یا ارائه اطلاعات خلاف واقع، ناقص یا گمراه‌کننده به بانک مرکزی جرم محسوب گردیده و مرتکب با شکایت بانک مرکزی در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشد به یک یا چند مورد از مجازات‌های تعزیری درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شود.

تبصره- منظور از «گروه مؤسسه اعتباری»، مؤسسه اعتباری و شرکتهایی است که مؤسسه اعتباری مالک حداقل ده درصد (۱۰ درصد) سهام آن بوده یا به تشخیص بانک مرکزی حداقل یک عضو هیأت مدیره شرکت مزبور را تعیین کرده باشد.

موضوع:

الزام مؤسسات اعتباری و شرکتهای تابعه آنها
به اخذ مجوز از بانک مرکزی برای تأسیس نهادهای مالی

حکم:

مشارکت مؤسسات اعتباری و شرکتهای تابعه آنها در تأسیس نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی ممنوع است. مرتکب توسط هیأت انتظامی بانک مرکزی به یکی از مجازاتهای اجزای (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محکوم می‌شود.

موضوع:

ممنوعیت خرید سهام بانک‌ها توسط شرکتهای وابسته و موسسات اعتباری وابسته

حکم:

شرکتهای، مؤسسات و نهادهای مالی تابعه و وابسته به مؤسسات اعتباری به استثنای صندوقهای سرمایه‌گذاری اختصاصی بازارگردانی، مجاز به خرید یا نگهداری سهام مؤسسه اعتباری متبوع به صورت مستقیم یا غیرمستقیم نمی‌باشند. مدیران شرکتهای، مؤسسات و نهادهای مالی یادشده حسب مورد در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشند به یک یا چند مورد از مجازاتهای تعزیری درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

موضوع:

دسترسی بانک مرکزی به اطلاعات سهامدان دارای سهام و سرمایه اشخاص حقوقی

حکم:

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به ثبت و نگهداری اطلاعات تمامی مالکان حداقل یک درصد (۱ درصد) از سهام یا سرمایه اشخاص حقوقی غیر از شرکتهای ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، اقدام نموده و همچنین هرگونه نقل و انتقال مالکیت میزان سهام یا سرمایه مذکور به صورت اختیاری یا قهری را در سامانه اطلاعاتی خود منتشر و دسترسی‌های لازم را برای **بانک مرکزی** فراهم نماید. کلیه **اشخاص حقوقی** موضوع این بند مکلفند **اطلاعات سهامداران** و هرگونه تغییرات آن را با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در اختیار **سازمان ثبت اسناد و املاک کشور** قرار دهند. دریافت تمامی هزینه‌های قانونی مربوط به تأسیس شرکت یا سایر مواردی که طبق قوانین و مقررات مستلزم ثبت نزد مرجع ثبت شرکتها و دریافت هزینه بوده در خصوص شرکتهای موضوع این بند توسط **سازمان ثبت اسناد و املاک کشور** منوط به درج اطلاعات فوق‌الذکر در سامانه مذکور است و چنانچه عدم اجرای تکالیف قانونی موضوع این بند منجر به خسارت گردد بر اساس قوانین باید جبران شود. مدیران و اشخاص مقصر مسؤولیت قانونی دارند.

موضوع:

تسهیل فرایند اعطای تسهیلات خُرد و گسترش سنت قرض الحسنه

حکم:

بانک مرکزی مکلف است به منظور تسهیل فرایند اعطای تسهیلات خُرد، ترویج و گسترش سنت قرض الحسنه و قانونمند شدن فعالیت صندوق های قرض الحسنه تا پایان سال اول اجرای این قانون:

۱. **نظام اعتبارسنجی و الگوی وثیقه گیری کالایی را تسهیل و تسریع نماید.**

۲. **دستورالعمل اجرائی تأسیس و فعالیت صندوق های قرض الحسنه** را به منظور توسعه قانونمند این صندوق ها تهیه نموده و به تصویب **هیأت عالی بانک مرکزی** برساند. **بانک مرکزی** می تواند در امر نظارت بر صندوق های قرض الحسنه در چهارچوب مصوب **هیأت عالی بانک مرکزی** از ظرفیت **بانکهای قرض الحسنه** یا **سازمان اقتصاد اسلامی ایران** یا **کانون های صندوق های قرض الحسنه** با مسؤولیت خود استفاده کند.

تبصره. **کانون های صندوق های قرض الحسنه** در چهارچوب قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی - تخصصی مصوب ۱۴۰۱/۱۱/۱۷ تشکیل می شوند. در خصوص کانون های صندوق های قرض الحسنه، **معاون تنظیم گری و نظارت بانک مرکزی** در کارگروه موضوع بند «الف» ماده

(۲) قانون یادشده با حق رأی شرکت می‌کند. صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره کانون‌های موضوع این تبصره باید به تأیید بانک مرکزی برسد.

موضوع:

ممنوعیت تخصیص اعتبار جدید به مؤسسات اعتباری
بدون دریافت وثیقه

حکم:

به منظور اصلاح چهارچوب و اعمال سیاست گذاری پولی اقدامات زیر انجام می گیرد:

اعطای اعتبار جدید توسط بانک مرکزی به مؤسسات اعتباری بدون دریافت وثیقه، ممنوع است. نوع و میزان وثایق قابل پذیرش توسط هیأت عالی بانک مرکزی تعیین می شود.

موضوع:

انتشار اوراق مالی اسلامی بازپرداخت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به شبکه بانکی

حکم:

به منظور تعیین تکلیف و بازپرداخت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به شبکه بانکی:

۱. معادل طلب حسابرسی شده **مؤسسات اعتباری از دولت و شرکتهای دولتی، اوراق مالی اسلامی با سررسید حداکثر پنج سال در اختیار مؤسسات اعتباری طلبکار قرار می گیرد.** اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی دولت توسط **وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور)** و اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی شرکتهای دولتی توسط شرکت دولتی بدهکار منتشر و تضمین می شود. این اوراق **حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون،** باید به مؤسسات اعتباری تحویل شود. مسؤولیت اجرای این بند حسب مورد بر عهده **وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس مجمع عمومی شرکت دولتی بدهکار** است. اوراق مذکور مشمول ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران است. همچنین این اوراق با بدهی فعلی دولت یا شرکتهای دولتی به مؤسسه اعتباری، جایگزین و معادل آن از بدهی دولت یا شرکت دولتی که در دفاتر آن مؤسسه اعتباری ثبت شده، کسر می گردد. فقط سود اوراق مذکور حسب مورد در بودجه سنواتی دولت یا شرکت دولتی بدهکار پیش بینی می شود.

۲. اوراق مالی اسلامی موضوع این بند دارای سودبرگ (کوپن سود) بوده و سود آنها به ترتیبی که در جزء (۳) آمده است، پرداخت می‌شود. نرخ سود این اوراق معادل نرخ سود مصوب هیأت عالی بانک مرکزی برای سپرده بلندمدت بانکی است.

۳. سود اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی دولت توسط خزانه و سود اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی شرکتهای دولتی توسط شرکت دولتی بدهکار پرداخت می‌شود. خزانه‌داری کل کشور مکلف است در صورتی که شرکت دولتی بدهکار تا ۴۸ ساعت قبل از زمان پرداخت سود، سود اوراق را پرداخت نکند، معادل مبلغ مزبور را از حسابهای شرکت مورد نظر نزد خزانه‌داری کل کشور، برداشت و به حساب مؤسسه اعتباری دارنده اوراق واریز کند. همچنین بانک مرکزی مکلف است در صورتی که سود اوراق مربوط به بدهی دولت تا ۴۸ ساعت قبل از سررسید سودبرگ (کوپن سود) توسط خزانه پرداخت نشود، معادل مبلغ مزبور را از حساب خزانه نزد بانک مرکزی برداشت و به حساب مؤسسه اعتباری دارنده آن اوراق واریز کند.

۴. اوراق مالی اسلامی موضوع این بند صرفاً قابل مبادله بین مؤسسات اعتباری با یکدیگر و با بانک مرکزی است و قابل واگذاری به دیگران نمی‌باشد و حسب مورد توسط دولت یا شرکت دولتی منتشرکننده تا پایان برنامه بازخرید یا با اوراق مالی اسلامی جدید جایگزین می‌شود.

۵. بانک مرکزی مجاز است اوراق مزبور را با اعمال ضریب توثیق که توسط هیأت عالی بانک مرکزی تعیین می‌شود، به عنوان وثیقه بپذیرد.

۶. از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، هرگونه استفاده دولت و شرکتهای دولتی از منابع شبکه بانکی باید در قالب تحویل اوراق مالی اسلامی قابل معامله در بازار سرمایه به مؤسسات اعتباری صورت گیرد.

تبصره ۵. عقود مورد استفاده برای انتشار اوراق مالی اسلامی موضوع این بند (اصل و سود) باید به تأیید شورای فقهی بانک مرکزی برسد.

سقف اوراق موضوع این بند دو میلیون و پانصد هزار میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است که حداقل یک میلیون میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال آن توسط دولت و مابقی توسط شرکتهای دولتی منتشر شده و در اختیار مؤسسات اعتباری قرار می‌گیرد. سهم هریک از شرکتهای دولتی و هر مؤسسه اعتباری از این اوراق، توسط کارگروهی مرکب از رئیس سازمان، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی حداکثر یک‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تعیین می‌شود.

موضوع:

بهره‌گیری از روش‌های نوین در تأمین مالی تولید

حکم:

بانک مرکزی به منظور اصلاح فرایندهای اعطای تسهیلات مکلف است:

۱. در راستای تحقق عدالت در توزیع منابع بانکی، اعطای تسهیلات را به گونه‌ای مدیریت کند که **نسبت تسهیلات به سپرده برای استان‌ها و مناطق محروم و کم‌برخوردار در طول سالهای اجرای برنامه حداقل بیست درصد (۲۰ درصد) نسبت به ابتدای برنامه افزایش یابد.** **بانک مرکزی** مکلف است گزارش عملکرد این جزء را **سالانه** به **کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس** ارسال نماید.

۲. با استفاده از روشهای مختلف از جمله گشایش اعتبار اسنادی (ال.سی) داخلی و تأمین مالی مبتنی بر قرارداد (فاکتورینگ) و ترویج اوراق گواهی اعتبار مولد (گام)، منابع بانکی را به سمت تولید هدایت کند.

موضوع:

اعطای تسهیلات مشروط به اخذ شناسه یکتای صادرشده از سامانه سمات

حکم:

در راستای انتظام بخشی به عملیات بانکی:

۱. **مؤسسات اعتباری** مکلفند **تا پایان سال اول برنامه، سامانه‌های داخلی خود را به نحوی اصلاح کنند که هیچ‌گونه ایجاد تعهد و پرداخت وجوه تحت عنوان تسهیلات بدون اخذ شناسه یکتای صادرشده از سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات «سمات» امکان‌پذیر نباشد.**

۲. اعطای شناسه یکتای «سمات» منوط به تأیید طرف قرارداد در آن سامانه است. متن قرارداد ثبت‌شده در سامانه «سمات» و اقساط پرداخت‌شده، سررسیدنشده و معوق باید همواره برای طرف قرارداد قابل مشاهده باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف یک‌سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، زیرساخت لازم برای اجرای حکم این جزء را فراهم کند. در قراردادهایی که ذی‌نفع آن (تسهیلات‌گیرنده یا متقاضی صدور ضمانت‌نامه یا گشایش اعتبار اسنادی)، شخص حقوقی است، تأیید قرارداد توسط نماینده شخص حقوقی در سامانه سمات انجام می‌شود. شخص حقوقی باید نماینده خود را رسماً به مؤسسه اعتباری معرفی کند.

۳. در صورت عدم رعایت تکلیف مذکور در اجزای (۱) و (۲) این بند، مؤسسه اعتباری متخلف و مدیران ذی‌مدخل مطابق ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، توسط هیأت انتظامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به مجازات‌های جزء (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محکوم می‌شوند.

در صورت انعقاد قرارداد اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهد بدون اخذ شناسه یکتای صادر شده از «سمات» یا عدم تطابق اطلاعات «سمات» با مفاد قرارداد منعقدشده، سود تسهیلات و کارمزد ضمانت‌نامه و اعتبارات اسنادی برای شخص حقوقی ذی‌نفع به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نمی‌شود.

موضوع:

حذف چک‌های کاغذی از نظام بانکی

حکم:

بانک مرکزی مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که **تا پایان سال سوم برنامه، چک‌های کاغذی در نظام بانکی صادر نگردد.** تبصره- چک‌های کاغذی صادرشده بانکی قبل و بعد از لازم‌الاجرا شدن این قانون تا مصرف و هزینه کامل آنها در سنوات بعد نیز معتبر است.

موضوع:

تعیین بانک مرکزی به عنوان مقام پولی و مرجع اصلی مهار تورم

حکم:

مسئولیت ثبات بخشی به نرخ ارز و تک رقمی کردن تورم و جهت دهی به نقدینگی و اعتبارات بانکها به سمت فعالیت های مولد در چهارچوب وظایف و اختیارات قانونی بر عهده بانک مرکزی است.

پیامہ

موضوع:

ایجاد فرایند وصول حق بیمه توسط سازمان امور مالیاتی کشور

حکم:

وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان‌های بیمه‌گر) مکلفند به منظور تسریع و تسهیل در فرایندهای پرداخت و وصول مالیات و کسور بیمه از طرف واحدهای کسب‌وکار **حداکثر تا پایان سال اول برنامه**، فرایند وصول حق بیمه توسط سازمان امور مالیاتی کشور را ایجاد نمایند.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و مراجع یا هیأت‌های امنای ذی‌صلاح مکلف است آیین‌نامه اجرائی مربوط شامل سازوکار اجرائی و تلفیق فهرست افرادی که صورت مزد و حقوق آنها توسط کارفرمایان اظهار شده را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند. **سازمان امور مالیاتی کشور** مکلف است به‌گونه‌ای عمل نماید که حق بیمه توسط کارفرمایان مستقیماً به حساب سازمان‌های بیمه‌گر واریز شود.

تبصره. در اجرای این حکم، **سازمان تأمین اجتماعی** مکلف است تا **پایان سال اول برنامه**، نسبت به الکترونیکی نمودن فرایند صدور مفصاحساب به‌نحوی اقدام کند که در تمامی قراردادهای پیمان، تشخیص نوع قرارداد، محاسبه نرخ حق بیمه و تعهدات طرفین، به‌صورت سامانه‌ای

(سیستمی)، در زمان صدور ردیف پیمان تعیین شود. وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) و تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان تأمین اجتماعی) مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نمایند.

موضوع:

الکترونیکی نمودن فرایند صدور مفاصاحساب
در سازمان تأمین اجتماعی

حکم:

تبصره. در اجرای این حکم، سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تا پایان سال اول برنامه، نسبت به الکترونیکی نمودن فرایند صدور مفاصاحساب به نحوی اقدام کند که در تمامی قراردادهای پیمان، تشخیص نوع قرارداد، محاسبه نرخ حق بیمه و تعهدات طرفین، به صورت سامانه‌ای (سیستمی)، در زمان صدور ردیف پیمان تعیین شود. وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) و تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان تأمین اجتماعی) مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نمایند.

موضوع:

ممنوعیت تحمیل بار مالی به صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌ای،
شهرداری‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی

حکم:

ایجاد هرگونه تعهد مالی بدون تأمین اعتبار مورد نیاز برای صندوق‌های
بازنشستگی و بیمه‌ای، شهرداری‌ها و سایر مؤسسات و نهادهای
عمومی غیردولتی ممنوع است.

موضوع:

صدور مفاصاحساب تأمین اجتماعی در دوران بهره‌برداری
در قراردادهای مشارکت براساس لیست کارکنان

حکم:

صدور مفاصاحساب توسط سازمان تأمین اجتماعی برای حق بیمه کارکنان شاغل در دوران بهره‌برداری در قراردادهای مشارکت مشمول ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور می‌باشد.

ماده ۴۰ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور:
یک تبصره به شرح زیر به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحات بعدی آن الحاق می‌شود: تبصره - مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان‌هایی که دارای کارگاه‌های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می‌باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می‌شود، بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می‌باشند و سازمان تأمین اجتماعی باید مفاصاحساب اینگونه قراردادهای پیمان را صادر کند.

موضوع:

تمهیدات قانونی برای انتزاع فرآیندهای دادرسی مالیاتی
و بیمه‌ای از سازمان‌های مربوطه

حکم:

در اجرای بند (۴) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم مبنی بر رونق تولید و عدالت مالیاتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تا پایان سال اول برنامه تمهیدات قانونی انتزاع فرایندهای دادرسی مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور و دادرسی بیمه از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ایجاد مراکز دادرسی مستقل مالیاتی و بیمه را فراهم نماید.

موضوع:

تأدیه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی

حکم:

دولت مکلف است **در طول اجرای برنامه** در قالب بودجه‌های سنواتی نسبت به **تأدیه بدهی حسابرسی شده خود** (وفق بند «ه» ماده (۷) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب (۱۳۸۳/۲/۲۱) **به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر اقدام نماید**. تمام وجوه پرداختی و کمک‌های دولت به صندوق‌های بازنشستگی، مازاد بر سهم کارفرمایی و سهم دولت و همچنین کلیه تضامین قانونی تأدیه نشده، به‌عنوان تأدیه بدهی دولت محسوب می‌شود.

صندوق بازنشستگی فولاد نیز در صورت طلب قانونی از دولت مشمول این حکم است. هرگونه کمک دولت در قالب بودجه سنواتی مازاد بر **بدهی‌ها نیز به‌عنوان مطالبه دولت محسوب می‌شود**. **ایجاد هرگونه تعهد جدید برای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر بدون تأمین منابع در طول اجرای برنامه ممنوع می‌باشد**. دیون موضوع این بند باید بعد از کسر کمک‌های دولت در قوانین بودجه سنواتی به تأیید سازمان حسابرسی کل کشور رسیده باشد.

موضوع:

کاهش سالانه ۰,۵ واحد درصد از معافیت ۲۰ درصد
حق بیمه سهم کارفرما

حکم:

معافیت بیست درصد (۲۰ درصد) سهم کارفرمایی موضوع قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، برای کارفرمایی که درآمد سالانه آنها از پانزده برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم بیشتر است، **سالانه نیم واحد درصد در طول اجرای برنامه کاهش می‌یابد.**

آیین‌نامه اجرائی این بند در مورد کارگاههای مشمول به وسیله **وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی** تهیه می‌شود و به تصویب **هیأت وزیران** می‌رسد. مشارکت دولت بابت سهم کارفرمایی در پرداخت حق بیمه مذکور معادل حداقل دستمزد و مازاد بر آن به‌طور کامل بر عهده کارفرما است.

موضوع:

گسترش پوشش بیمه‌های تجاری و بازرگانی
برای صادرات کالا و خدمات

حکم:

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری، اقدامات مقتضی را به‌منظور تسهیل ورود بیمه‌های تجاری به فرایند بیمه مسؤولیت مدنی شرکتها و مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات فنی و مهندسی کشاورزی فناورانه و شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان به‌عمل آورد.

موضوع:

صدور بیمه‌نامه برای صادرکننده پیمانکاری
توسط شرکت‌های بیمه و صندوق ضمانت صادرات ایران

حکم:

ب. به‌منظور گسترش صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری کشور با اولویت زنجیره صنایع و صنایع معدنی و همچنین جلوگیری از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش و رویکرد جهش اقتصادی و در راستای توسعه و ارتقای نقش و جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه کشور، دولت مکلف است اقدامات زیر را در طول اجرای برنامه انجام دهد:

۱-۲. صدور بیمه‌نامه و تضامین به نام صادرکننده خدمات انتقال دانش فنی، طراحی، مهندسی و پیمانکاری توسط شرکتهای بیمه، صندوق‌های ضمانت و صندوق ضمانت صادرات ایران برای صادرکنندگان به کشورهای هدف صادراتی

احکام اثرگذار بر نهادهای تولید
تأمین مالی تولید

موضوع:

تدوین برنامه تأمین مالی رشد اقتصادی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های اجرائی

حکم:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سازمان، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های اجرائی تا پایان هر سال، برنامه تأمین مالی رشد اقتصادی هدف در سال بعد، از جمله میزان منابع مالی مورد نیاز و نحوه تأمین آن از بازار سرمایه، منابع بانکی، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی خارجی با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی، بیمه، مولدسازی و فروش اموال و دارایی‌ها، منابع صندوق توسعه ملی و سایر منابع را در چهارچوب قوانین تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند و گزارش آن را هر سه‌ماه یک‌بار به مجلس ارائه کند.

مسئولیت تنظیم برنامه کارآمد تحقق کامل منابع موضوع این بند بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌باشد. آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و مسئولیت اجرای کلیه وظایف و تحقق منابع که به‌موجب این آیین‌نامه بر عهده سایر دستگاه‌های اجرائی گذاشته می‌شود، با عالی‌ترین مقام دستگاه اجرائی است.

موضوع:

تسهیلات بانکی اعطائی به کسب و کارهای خرد خانگی
و کارگاه‌های خرد

حکم:

تسهیلات بانکی اعطائی به کسب و کارهای خرد خانگی و کارگاه‌های خرد به صورت **قرض الحسنه** و در مورد **کارگاه‌های کوچک** به صورت **تسهیلات ارزان قیمت** است.

تبصره ۱. **مابه‌التفاوت نرخ تسهیلات ارزان قیمت اعطائی به کارگاه‌های کوچک** از طریق **مشارکت مالی دولت با بانکها یا پرداخت مابه‌التفاوت نرخ تسهیلات تأمین** می‌شود.

تبصره ۲. **سازمان** مکلف است در سقف اهداف سالانه این نوع کسب و کارها که با **پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی** به **تصویب شورای عالی اشتغال می‌رسد** و همچنین میزان تسهیلات مورد نیاز آنها **منابع قرض الحسنه مورد نیاز و منابع بودجه عمومی** برای کمک به زیرساخت، یارانه سود تسهیلات، کمک و تسهیلات و تلفیق با منابع بانکی را در **لویح بودجه سنواتی** پیش‌بینی نماید.

تبصره ۳. **بانک مرکزی** مکلف است ضمن تعیین **سهام بانک‌های** عامل در اعطای منابع قرض الحسنه، نسبت به توسعه **روشهای مالی** زنجیره‌ای، افزایش دامنه شمول و **ثایق از قبیل احتساب مابه‌التفاوت**

ارزش وثیقه از مانده تسهیلات، منافع حاصل از قراردادها و سایر دارایی‌های قابل توثیق، اصلاح سازوکارهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی و ایجاد مشوقهای لازم برای بانکها در تسریع تشکیل پرونده اعطای تسهیلات و ایجاد شبکه (کانال)های ارتباطی با مردم اقدام نماید. مسؤولیت حسن اجرای این تبصره با **بانک مرکزی** می‌باشد.

تبصره ۴. اعطای تسهیلات بانکی به متقاضیان ایجاد و توسعه کسب‌وکارهای خرد خانگی صرفاً بر مبنای اعتبارسنجی و یا اخذ سفته از متقاضی انجام می‌پذیرد.

تبصره ۵. مؤسسات، نهادها و شرکتهای ارائه‌دهنده خدمات توسعه کسب‌وکار که بر اساس قانون تشکیل می‌شوند، مشمول حکم این ماده هستند.

بانک مرکزی مکلف است **گزارش عملکرد** تبصره‌های (۱)، (۳) و (۴) این بند را **هر شش ماه یک بار** به **مجلس** ارسال نماید.

موضوع:

تأسیس صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری صنایع کوچک

حکم:

ح. به‌منظور ارتقای جایگاه صنایع کوچک و خوشه‌های صنعتی در رشد اقتصادی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

۳. «صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» به «صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» با وظایف اعطای تسهیلات از طریق مؤسسات اعتباری و صدور ضمانتنامه و بیمه‌نامه تغییر می‌یابد. اساسنامه این صندوق به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، تهیه می‌شود و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد. منابع این صندوق از طریق بخشی از درآمدهای حاصل از اجرای ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در قالب لوایح بودجه‌های سنواتی و افزایش سرمایه تأمین می‌شود.

موضوع:

تخصیص منابع برای سرمایه‌گذاری
در حوزه زیرساخت‌های بخش معدن

حکم:

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی از محل مبالغ مازاد بر اعتبار مصوب سود ویژه سهم دولت، سود ابرازی و مازاد بر مالیات عملکرد پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی و در سقف منابع بودجه عمومی در هر سال و با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی، نسبت به سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت بخش معدن و صنایع معدنی، اکتشاف، استحصال و بهره برداری عناصر معدنی نادر و کمیاب و تکمیل طرح‌های نیمه تمام معادن و صنایع معدنی اقدام نماید.

احکام اثرگذار بر نهادهای تولید
تفرقه و عوارض

موضوع:

بازنگری حمایت‌های تعرفه‌ای و نرخ سود بازرگانی واردات
متناسب با سیاست‌های تجاری و صنعتی کشور

حکم:

دولت مکلف است ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون،
حمایت‌های تعرفه‌ای را مقید به زمان نموده و نرخ سود بازرگانی
واردات را متناسب با سیاست‌های تجاری و صنعتی کشور
بازنگری کند.

موضوع:

محاسبه هوشمند حقوق دولتی معادن بر اساس نرم‌افزار

حکم:

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به‌منظور احقاق حقوق دولت در بهره‌برداری از معادن به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال اول برنامه، امکان محاسبه دقیق میزان برداشت از معادن توسط سامانه‌های هوشمند فراهم گردد.

موضوع:

معافیت حقوق گمرکی واردات ماشین‌آلات به‌منظور نوسازی و
بازسازی

حکم:

د. به‌منظور تسهیل و رفع موانع و رشد تولید:

۲. واردات ماشین‌آلات با فناوری روز دنیا جهت جایگزینی با ماشین‌آلات فرسوده مشروط به عدم ساخت داخل یا کمبود ظرفیت‌های تولید داخل پس از تأیید شورای راهبری فناوری‌های دانش‌بنیان موضوع قانون جهش تولید دانش‌بنیان مجاز است. همچنین واحدهای دارای جواز نوسازی و بازسازی از معافیت حقوق گمرکی بابت واردات ماشین‌آلات مذکور معادل ارزش حامل‌های انرژی صرفه‌جویی شده توسط این واحدها برخوردار هستند.

احکام اثرگذار بر نهاده‌های تولید ارز

موضوع:

مجاز شدن عرضه ارز صادرکنندگان خرد
در مرکز مبادله ارز و طلای ایران و واردات در مقابل صادرات

حکم:

صادرکنندگان خرد از جمله صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی دانش‌بنیان و خلاق، محصولات باغی و کشاورزی و صنایع دستی می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را در مرکز مبادله ارز و طلای ایران عرضه نموده یا پس از اعلام به بانک مرکزی، برای واردات کالاهای مجاز که بانک مرکزی با تأمین ارز آنها موافقت کرده است، توسط خود یا دیگر واردکنندگان مورد استفاده قرار دهند. صادرکنندگان خرد موضوع این جزء با توجه به نوع و حجم کالا یا خدمت صادرشده، به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و با همکاری وزرای جهاد کشاورزی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و معاون علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور، توسط هیأت وزیران تعیین می‌شوند.

احکام اثرگذار بر نهادهای تولید
مالیات

موضوع:

ممنوعیت وضع هرگونه تخفیف، ترجیح و کاهش نرخ مالیات

حکم:

وضع هرگونه تخفیف، ترجیح، بخشودگی، کاهش نرخ، معافیت و شمولیت نرخ صفر و اعطای اعتبار مالیاتی جدید بجز مواردی که به تشخیص مجلس منجر به افزایش یا رونق تولید و صادرات شود در سالهای برنامه ممنوع است. اعتبار مالیاتی موضوع ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان مشمول این بند نمی شود.

هرگونه نسخ، اصلاح و لغو احکام قانونی در حوزه مالیاتی با رعایت این بند صرفاً از طریق قوانین مربوط امکان پذیر است.

موضوع:

تنظیم لوایح قانونی برای کاهش تخفیفات
و معافیت‌های مالیاتی و گمرکی

حکم:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سازمان، ظرف
شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، لوایح قانونی مورد نیاز برای
کاهش تخفیفات، اعتبار مالیاتی، نرخ صفر، معافیت یا بخشودگی و
ترجیحات مالیاتی و گمرکی را به منظور جذابیت‌زدایی از فعالیت‌های
غیرمولد، ساماندهی معافیت‌های غیر ضرور و تقویت معافیت‌های
منجر به رشد تولید، تنظیم و ارائه نماید.

موضوع:

محدود کردن دامنه شمول معافیت مالیاتی سرمایه‌گذاری
در مناطق کمتر توسعه یافته صرفاً به سرمایه‌گذاری‌های
انجام‌شده در برنامه پنجم توسعه

حکم:

معافیت بند «ب» ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه
جمهوری اسلامی ایران صرفاً برای فعالیتهای تولیدی و معدنی
واحدهای صنعتی و معدنی که پروانه بهره‌برداری یا قرارداد استخراج
آنها طی دوره اجرای قانون مذکور صادر شده باشد، **جاری است.**

موضوع:

تعدیل مالیات حق تمبر متناسب با تورم

حکم:

در طول سالهای برنامه، ارقام ریالی موضوع مواد (۴۴)، (۴۶) و (۴۷) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های آنها بر اساس شاخص قیمت مصرف‌کننده تعدیل و اعمال می‌شود.

ماده ۴۴. از هر برگ چک که از طرف بانکها چاپ می‌شود در موقع چاپ دو ریال حق تمبر اخذ می‌شود.

ماده ۴۶. از کلیه اسناد تجاری قابل انتقال که در ایران صادر و یا معامله و مورد استفاده قرار داده می‌شود (به استثنای اوراق مذکور در مواد ۴۵ و ۴۸ این قانون) و اسناد کاشف و از حقوق مالکیت نسبت به مال التجاره از قبیل بارنامه دریایی و هوایی و همچنین اوراق بیمه مال التجاره صد ریال و از بارنامه زمینی چهل ریال حق تمبر دریافت خواهد شد.

ماده ۴۷. از کلیه قراردادهای و اسناد مشابه آنها به شرح زیر که بین بانکها و مشتریان آنها مبادله یا از طرف مشتریان تعهد می‌شود در صورتی که در دفاتر اسناد رسمی ثبت نشود معادل پنجاه ریال حق تمبر اخذ می‌شود.

۱. برگ قبول شرایط عمومی حساب جاری.
۲. قرارداد وام یا اعطای تسهیلات از هر نوع که باشد و نیز اوراق و فرم‌های تعهدآوری که بانک‌ها به نام‌های مختلف در موقع انجام معاملات به امضای مشتریان خود می‌رسانند.
۳. قراردادهای انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری.
۴. وکالت‌نامه‌های بانکی که در دفتر بانک تنظیم می‌شود و مشتریان حق امضای خود را به دیگری واگذار می‌نمایند.
۵. قراردادهای دیگری که بین بانک‌ها و مشتریان منعقد می‌شود و طرفین تعهدات و مسئولیت‌هایی را به عهده می‌گیرند و به امور مذکور در این ماده مرتبط می‌شود.
۶. ضمانتنامه‌های صادره از طرف بانک‌ها.
۷. تقاضای صدور ضمانتنامه در صورتی که تقاضا از طرف بانک قبول شده و ضمانتنامه صادر گردد.
۸. تقاضای گشایش اعتبار اسنادی برای داخله ایران یا برای کشورهای خارج در صورتی که تقاضا از طرف بانک قبول شده و اعتبار اسنادی گشایش یابد.

تهیه سند

«راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور»

حکم:

وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مکلف است نسبت به تهیه سند «**راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور**» بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرک بخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیتها و اولویت‌های کشور از جمله صنایع برق و ریز (میکرو) الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهای برقی و برقی-بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با اخذ نظرات **اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران**، در چهارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی اقدام نموده و **ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون**، آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

این سند در طول اجرای برنامه، مبنای کلیه تصمیم‌گیری‌ها، مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های دولتی بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است. همچنین کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین در این سند در چهارچوب قوانین مقرر می‌شود. حکم

----- • ادامه حکم

این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است مگر اصلاح آن سند در چهارچوب قوانین و حداکثر سالی یکبار در هیأت وزیران.

موضوع:

ثبات بخشی به محیط مقرراتی حاکم بر طرح‌های سرمایه‌گذاری

حکم:

در طول اجرای برنامه در مورد آن دسته از طرح‌های سرمایه‌گذاری که در طی سالهای برنامه، عملیات اجرائی آنها آغاز می‌شود و یا به بهره‌برداری می‌رسند، تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرح‌های سرمایه‌گذاری موضوع این قانون ایجاد می‌کند، مگر با رأی دوسوم نمایندگان حاضر مجلس ممنوع است.

دولت مکلف است با انعقاد قراردادهای حداقل پنجساله، روش قیمت‌گذاری انرژی یا نرخ خوراک و سایر نهاده‌های در اختیار دولت را که در این طرحها استفاده می‌شوند، تعیین کند. تغییر این نرخها ضمن قوانین بودجه سنواتی یا دیگر قوانین ممنوع است.

قیمت‌گذاری کالاها و خدمات

ایجاد نهاد تنظیم‌گر بخشی

حکم:

ث. به منظور تنظیم‌گری منسجم، شفاف و روان‌سازی مقررات مربوط به زنجیره‌های تولیدی اعم از مواد خام و نیمه‌خام و محصولات نهائی اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱. در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به‌ویژه ماده (۵۹) آن، **شورای رقابت** مکلف است **تا پایان سال دوم برنامه**، اقدام لازم برای **ایجاد حداقل سه نهاد تنظیم‌گر در حوزه‌های اولویت‌دار** قانون مذکور به‌عمل آورد. **دولت** مکلف است بلافاصله پس از اخذ پیشنهاد شورای رقابت نسبت به انجام تشریفات قانونی لازم اقدام نماید. چنانچه اجرای این حکم مستلزم تغییر در اساسنامه و سایر قوانین مرتبط با دستگاههای اجرائی باشد، **دولت** مکلف است نسبت به انجام ترتیبات قانونی شامل تعیین تکلیف برای **تمام دستگاههای ذی‌ربط ظرف مدت مذکور** اقدام نماید.

ممانعت از قیمت‌گذاری دستوری

حکم:

۲. به‌منظور توسعه اشتغال و رشد اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی:

۱-۲. قیمت‌گذاری دولتی به‌استثنای کالاهای اساسی یارانه‌ای و کالاها و خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است.

این حکم در **طول اجرای برنامه** بر ماده (۲۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، حاکم است.

تبصره ۱. کالاهای اساسی یارانه‌ای، کالاهایی است که از یارانه مستقیم ارزی یا ریالی مانند پرداخت مستقیم بخشی از قیمت کالا توسط دولت برخوردار شده‌اند.

تبصره ۲. کالاها و خدمات انحصاری، صرفاً کالاها و خدماتی است که بازار آنها توسط شورای رقابت به‌عنوان مصادیق بازارهای انحصاری تشخیص داده شده است.

تبصره ۳. کالاها و خدمات دولتی، کالاها و خدماتی است که دولت تنها عرضه‌کننده آنها بوده و تولید و عرضه آن در تملک و اختیار دولت بوده و منافع حاصل از فروش آن نیز مستقیماً در اختیار دولت قرار می‌گیرد.

۲-۲. به منظور بهبود عملکرد و تمرکز شورای رقابت بر استفاده از ابزارهای گوناگون و با هدف افزایش رقابت‌پذیری کسب‌وکارها در ایران، شورای رقابت مکلف است نسبت به تعیین مصادیق و تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت صرفاً در مورد بازارهای مصداق انحصار طبیعی، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری در هر مورد، اقدام نماید.

نأمین انرژی واحدهای تولیدی

موضوع:

افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در قالب ماده (۱۲)
قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر

حکم:

ماده ۴۶: به منظور مدیریت و کاهش شدت انرژی، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:
الف.

۱. وزارتخانه‌های نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و کشور مکلفند به منظور رفع ناترازی‌های انرژی و افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تأمین برق کشور، در قالب ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، نسبت به اتخاذ تمهیدات لازم جهت توسعه احداث نیروگاههای خورشیدی و بادی، نیروگاههای خودتأمین در بخشهای صنایع کوچک و متوسط، کشاورزی، تجاری، عمومی، اداری و خانگی، برقی‌سازی خودروها با اولویت اتوبوس‌های شهری، تاکسی‌ها، موتورسیکلت‌ها و تأمین سرمایه‌های گرمایش ساختمان‌ها در استان‌های ساحلی جنوب کشور با استفاده از مکنده (پمپ)‌های حرارتی زمین‌گرمایی اقدام نمایند.

موضوع:

تشکیل «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» و ایجاد
«حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی»

حکم:

ماده ۴۶: به منظور مدیریت و کاهش شدت انرژی، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:
الف.

۲. دولت مکلف است به منظور ایجاد هماهنگی فرابخشی و مدیریت کلان و متمرکز در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی، مدیریت بهینه نাত্রازی انرژی در بخش‌های مختلف با رعایت ملاحظات کاهش شدت انرژی و پیگیری اجرای طرح‌های بهینه‌سازی انرژی در بخش‌های عرضه و مصرف انرژی و تعیین میزان و نحوه تخصیص کلیه یارانه‌های انرژی در هر بخش با اجرای کامل قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» را زیر نظر رئیس‌جمهور منوط به موافقت وی از تجمیع و ادغام ظرفیت‌های سازمانی موجود در شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت تأسیس نماید و اساسنامه آن را ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران برساند و به منظور تسهیل در شکل‌گیری «بازار بهینه‌سازی انرژی»، تضمین تسویه «گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی» و کاهش نکول‌پذیری آنها، حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «حساب بهینه‌سازی

مصرف انرژی» را نزد خزانه‌داری کل کشور با منابع ذیل ایجاد کند:

۱-۲. تعهدات دولت در بازپرداخت طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی، موضوع جدول مصارف تبصره (۱۴) بودجه سنواتی (معادل سالانه یک درصد (۱درصد) از منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی)

۲-۲. سالانه پنج درصد (۵درصد) از سود شرکتهای تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو

۳-۲. تمام عوارض دریافتی حاصل از هدررفت گازهای مشعل (فلر)

۴-۲. جریمه‌های دریافتی موضوع ماده (۲۶) و عواید حاصل از صرفه‌جویی سوخت ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۵-۲. ده درصد (۱۰درصد) از عواید حاصل از صادرات و فروش داخلی تمامی محصولات فرعی گاز از جمله اتان، پروپان، بوتان، پنتان و گوگرد و همچنین مایعات گازی شرکتهای تابعه وزارت نفت

۶-۲. سایر منابع پیش‌بینی شده در لوایح بودجه سنواتی برای بهینه‌سازی مصرف انرژی

۷-۲. حداقل سی درصد (۳۰درصد) از سهم دولت از عواید حاصل از صرفه‌جویی انرژی مطابق ساز و کار بند «پ» این ماده که توسط دولت پرداخت می‌شود.

تبصره ۱. استفاده از منابع این حساب صرفاً برای خرید تضمینی گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی یا عدم مصرف سوخت ارائه‌شده توسط مردم و بخش دولتی و غیردولتی با حداقل قیمت معادل پنجاه درصد (۵۰ درصد) بالاترین قیمت مصوب داخلی هر حامل انرژی مندرج در گواهی مجاز است و برای هر گونه مصارف دیگر از جمله اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ممنوع است.

تبصره ۲. دولت مجاز است نسبت به تبدیل حساب مذکور به صندوق، اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط سازمان با همکاری وزارتخانه‌های نفت، نیرو و امور اقتصادی و دارایی ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

موضوع:

تدوین برنامه جامع تأمین و تخصیص حامل‌های انرژی شبکه
حمل‌ونقل کشور

حکم:

ب.

۱. به‌منظور رفع ناترازی بنزین، ایجاد تنوع در سبد سوختی کشور و اجرای تکالیف پدافند غیرعامل و قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶/۴/۲۵، سازمان مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های نفت، کشور و صنعت، معدن و تجارت، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ملی استاندارد ایران، برنامه جامع تأمین و تخصیص حامل‌های انرژی شبکه حمل‌ونقل کشور را شامل بنزین، نفت‌گاز، گازمایع، برق و گازطبیعی فشرده حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

موضوع:

توسعه احداث نیروگاه‌های خود تأمین توسط
واحدهای صنعتی، معدنی و کشاورزی

حکم:

پ. به منظور تأمین پایدار برق مورد نیاز صنایع و معادن به‌ویژه در زمان اوج مصرف و ناترازی آن در کشور:

۱. واحدهای صنعتی، معدنی و کشاورزی مجازند نسبت به طراحی و اجرای طرح‌های تولید یا ارتقای بهره‌وری برق اقدام نمایند. وزارتخانه‌های نیرو، نفت و جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت مکلفند با استفاده از زیرساخت‌های موجود در اختیار خود، در قبال دریافت هزینه مربوط (پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور) نسبت به اجرای این حکم اقدام نمایند به طوری که برق تولید یا صرفه‌جویی شده را بدون اعمال محدودیت وفق قراردادی که با وزارت نیرو منعقد می‌نماید در اختیار واحدهای مذکور یا واحدهای طرف قرارداد آنها قرار دهند. قطع برق این واحدها متناسب با مقادیر تولید یا صرفه‌جویی شده آنها و تعیین سقف برای این واحدها در تأمین برق از این محل، ممنوع است. در اجرای این جزء رعایت ماده (۴) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، ضروری است. آیین‌نامه اجرائی این جزء ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت نیرو با هماهنگی وزارتخانه‌های نفت، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

موضوع:

احداث و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر

حکم:

پ. به‌منظور تأمین پایدار برق مورد نیاز صنایع و معادن به‌ویژه در زمان اوج مصرف و ناترازی آن در کشور:

۲. احداث و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر توسط بهره‌برداران معادن و یا طرف‌های قرارداد آنها در داخل محدوده معدنی یا در جوار آن به میزان بیست درصد (۲۰ درصد) سرمایه‌گذاری در نیروگاه به تأیید وزارت نیرو مشمول معافیت موضوع تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی در دوره اجرا می‌شود.

موضوع:

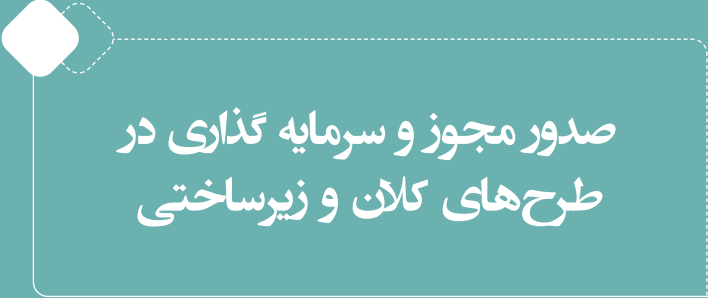
مجاز شدن امکان صادرات برق

حکم:

د. به‌منظور تسهیل و رفع موانع و رشد تولید:

۴. **وزارت نیرو** مکلف است به‌گونه‌ای اقدام کند که امکان صادرات برق به میزان حداقل ده درصد (۱۰درصد) از تولید برق نیروگاه‌های تجدیدپذیر جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی و سه درصد (۳درصد) از تولید برق نیروگاه‌های حرارتی جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با تأمین زیرساخت مورد نیاز (با پرداخت هزینه توسط بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی) فراهم شود.

در صورت ممانعت از صادرات برق توسط وزارت نیرو مطابق شرایط مذکور در ماده (۱۷) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، **این وزارتخانه** مکلف است در **پایان هر سال** به‌ازای هر کیلووات ساعت کاهش سهم صادرات برق بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی برق را از محل منابع داخلی خود به نیروگاه‌های مشمول فوق‌الذکر پرداخت کند. **سازمان** مکلف است **گزارش عملکرد دستگاه‌های مشمول** این جزء را **هر شش ماه یک‌بار** به **مجلس** ارسال نماید.

صدور مجوز و سرمایه گذاری در
طرح‌های کلان و زیرساختی

موضوع:

اجرای چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران

حکم:

ماده ۴۸: به منظور تحقق سیاست‌های کلی از جمله رشد اقتصادی، اجرای طرح‌های عظیم اقتصادی ملی، پیشران، روزآمد و مبتنی بر آینده‌نگری و تکمیل زنجیره ارزش و جهش اقتصادی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف. سازمان با همکاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط مکلف است چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران از جمله موارد زیر را تهیه نموده و **طرف سه ماه** از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱. **دالان‌های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی**
 ۲. **قطار سریع‌السیر در مسیرهای طولانی و پرمسافر از جمله تهران - مشهد**
 ۳. **تحول رقومی (دیجیتال) به منظور به کارگیری قابلیت‌های فناوری رقومی (دیجیتال) برای تحول در رویه‌ها و فرایندهای عملیاتی، تحول در کسب و کار سطوح دیوان‌سالاری کشور، تحول در دامنه خدمات‌رسانی و تحول فرهنگ سازمانی با تضمین دستیابی به سرعت عملکرد بیشتر، امنیت بالاتر و بهبود خدمات با استفاده از راه-حل‌های رقومی (دیجیتال)**
- یکپارچه

۴. توسعه منطقه مکران و اروند با رویکرد درونزایی و برونگرایی با هدف تبدیل شدن به مرکز مبادلات بین‌المللی تولیدی، تجاری و گردشگری
۵. مهار و انتقال آبهای مشترک و مرزی و لایروبی اروندرود و توسعه شهرها و روستاهای ساحلی با رعایت اصول آمایش و توسعه پسرکرانه
۶. توسعه خوشه‌های تولیدی و کسب‌وکار با هدفگیری جذب سرمایه خارجی و توسعه بازارهای صادراتی
۷. توسعه زنجیره اکتشاف و استخراج نفت و گاز و پترو پالایشگاهها و صنایع پایین‌دستی پتروشیمی
۸. هوشمندسازی و دستیابی به توانمندی تزریق ماهواره به مدارهای زمین آهنگ

موضوع:

تعیین تکلیف مجوزهای صادرشده در صنعت پتروشیمی (متانول،
اوره و پلی‌اتیلن) و صنایع معدنی (فولاد)

حکم:

تبصره ۱: وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی و موافقت وزارت نفت بر اساس سند فوق‌الذکر، کلیه مجوزهای صادرشده در حوزه صنعت پتروشیمی (به‌ویژه تولید متانول، اوره و پلی‌اتیلن) و صنایع معدنی (به‌ویژه فولاد) که تا پایان سال ۱۴۰۳ بنا به دلایل خارج از اراده به بهره‌برداری نرسیده باشند، در چهارچوب این قانون و منطبق با ظرفیت‌های تأمین خوراک، تأمین زیرساخت‌ها، ملاحظات سند ملی آمایش سرزمین، صرفه و صلاح اقتصادی، **حداکثر تا پایان شهریور سال ۱۴۰۴** مورد بازنگری قرار داده و اجرا نماید. همچنین وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند مجوزهای تأمین خوراک، انرژی و تخصیص آب به بنگاه‌های اقتصادی در دوره اجرا تا آغاز بهره‌برداری را به‌صورت زمانمند و مشروط به بهره‌برداری در زمان‌بندی تعیین‌شده، صادر کنند.
تمدید این مجوزها صرفاً بر اساس قانون و مقررات مجاز خواهد بود.

موضوع:

تدوین نقشه راه زنجیره‌های اقتصادی مزیت دار استان‌ها

حکم:

تبصره ۲: وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی و همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی متولی طرح‌های تولید و اشتغال و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معدن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران بر مبنای سند فوق‌الذکر، نقشه راه زنجیره‌های اقتصادی مزیت‌دار استان‌ها را متناسب با ظرفیت‌ها و مزیت‌های بومی و نقش استان‌ها در زنجیره‌های ارزش ملی، **ظرف دو سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون**، تدوین و در شورای عالی آمایش سرزمین به تصویب برساند. دبیرخانه ملی راهبردی زنجیره‌های اقتصادی مزیت‌دار استانی با استفاده از امکانات و نیروهای موجود به تشخیص رئیس‌جمهور در یکی از وزارتخانه‌های ذی‌ربط و دبیرخانه‌های استانی آن در استانداری‌ها مستقر می‌شود.

سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلفند **گزارش عملکرد** این تبصره را **هر شش ماه یک بار** به کمیسیون صنایع و معدن مجلس ارسال نمایند.

موضوع:

تدوین برنامه توسعه راه آهن با اولویت حمل بار مواد معدنی

حکم:

وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه‌گذاری توسعه زیرساخت‌های راه آهن کشور توسط سازمان‌های توسعه‌ای و بخش خصوصی با اولویت بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق راه آهن متناسب با برنامه‌های تولید بخش معدن و صنایع معدنی **در طول اجرای برنامه** مبادرت ورزد.

این‌نامه اجرائی این جزء به‌طور مشترک توسط وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت مشتمل بر ارائه بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و اولویت بخشی به تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز از طریق ظرفیت‌های ساخت داخل با رعایت قوانین مرتبط، ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره: بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی شامل مواردی مانند معافیت‌های مالیاتی که نیاز به تقنین دارد، نمی‌شود و این بسته‌ها باید در چهارچوب قوانین صورت پذیرد.